

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul hotărârii Parlamentului privind adoptarea Codului deontologic al angajatului
Centrului Național Anticorupție (număr unic 372/MJ/2020)

Participanții la avizare (expertizare)/consultare publică	Nr.	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandări)	Argumentarea autorității proiectului
Centrul Național Anticorupție	1.	<p>Cu referire la titlul proiectului considerăm oportun modificarea sintagmei „de conduită” cu sintagma „de etică și deontologie”, modificările date fiind necesare a fi incluse și în textul proiectului după caz. În acest sens, stabilim că „etica și deontologia” reprezintă o știință ce include un set de norme mult mai largi care incorporează și normele de „conduită” specifice unei profesii. Totodată, normele de etică și deontologie sunt norme ce privesc atât comportamentul din timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, cât și cel din afara acestora. La fel, Codul de etică și deontologie a colaboratorilor Centrului statuează principiile și regulile care guvernează conduita acestora, precum și modul de comportare a acestora în situații speciale, cum sunt: relația cu publicul, recurgerea la măsurile de constrângere etc. Pentru cazurile în care intervenția colaboratorului presupune restrângerea temporară a exercitării drepturilor și libertăților persoanelor, au fost prevăzute reguli care reglementează raportul dintre colaboratorii Centrului și persoanele care se află în custodia statului. Prin urmare, se atestă prezența unor norme mult mai largi decât conduita de serviciu. Totodată, cu referire la normele de etică și deontologie, Legea integrității nr.82 prevede printre măsurile anticorupție adoptarea de către entitățile publice a „Codurilor de etică și deontologie”. Mai exact art.23 din</p>	<p>Se acceptă parțial Titlul proiectului a fost modificat și va avea următorul cuprins: „Codul deontologic al angajatului Centrului Național Anticorupție”</p> <p>Există o distincție, atât etimologică, cât și de conținut, între etică și deontologie: deontologia reprezintă acea parte a eticii care studiază normele și obligațiile specifice unei activități profesionale, pe când noțiunea de etică are o sferă mai largă, înglobând atât studiul normelor și obligațiilor, cât și pe cel al noțiunilor primare care justifică instituirea acestor norme și obligații. Etica presupune, în plus, o asumare a standardelor și normelor înscrise, și nu o edictare a lor de către un organism statal ca în cazul celor deontologice. Tot astfel, încălcarea normelor etice atrage o răspundere morală, pe când încălcarea celor deontologice atrage o răspundere juridică, și anume disciplinară.</p> <p>Codul deontologic este edictat de autorități pentru a reglementa principiile și regulile generale care caracterizează o profesie, așadar standardele minime necesare și obligatorii pentru exercitarea ei.</p>

		<p>Legea nr.82/2017 prevede „în vederea instituirii unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și entitatea publică, urmărind scopul creării și menținerii prestigiului, sporirii prestației, eliminării birocrăției și manifestărilor de corupție din cadrul entității publice, conducătorii și agenții publici promovează normele de etică și deontologie în cadrul entității”.</p>	
<p>2.</p>		<p>După pct.20 din anexa proiectului de hotărâre care reglementează relațiile cu persoanele aflate în custodia statului, propunem completarea proiectului cu o nouă prevedere în următoarea redacție: „<i>Persoanele aflate în custodia statului trebuie să fie informate cu privire la motivele reținerii sau aflării în detenție, procedura aplicabilă situației respective asigurându-li-se obligatoriu posibilitatea exercitării drepturilor corespunzătoare calității pe care o au în funcție de situația creată</i>”. O asemenea prevedere va acorda garanții suplimentare persoanelor reținute, precum și va disciplina angajații Centrului Național Anticorupție în raport cu aceste persoane.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Pct. 10 sbp. 2) va avea următorul cuprins: <i>„2) să informeze persoana aflată în custodie despre drepturile de care beneficiază aceasta, iar în caz de neclaritate să intervină în fiecare caz în parte pentru a oferi explicațiile necesare;”</i></p>
<p>3.</p>		<p>După pct. 21 din anexa proiectului de hotărâre propunem completarea proiectului cu o prevedere nouă, în următoarea redacție: „<i>Toate cadourile admisiibile/inadmisiibile, inclusiv tentativele de transmitere a cadourilor inadmișibile trebuie declarate/raportate, în scris, conducătorului subdiviziunii și subdiviziunii securitate internă</i>”. Prevederea propusă va garanta transparența modului de raportare a cadourilor admisiibile/inadmisiibile, precum și a tentativelor de transmitere a cadourilor inadmișibile, precum și va acorda o claritate angajaților Centrului asupra măsurilor ce trebuie urmate în cazurile descrise, pentru a fi asigurată imparțialitatea și integritatea acestora.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modalitatea de declarare a cadourilor admisiibile și inadmișibile este stabilită de Hotărârea de Guvern nr. 116/2020 cu privire la regimul juridic al cadourilor.</p>

<p>Autoritatea Națională de Integritate</p>	<p>4.</p>	<p>Punctul 21 din proiectul Codului, de completat cu o literă (litere) nouă care ar pune în sarcina colaboratorului Centrului obligația de a respecta regimul juridic al restricțiilor, limitărilor și interdicțiilor prevăzute de legislație. Argumentare: a) Prin prisma prevederilor Legii nr. 82/2017 integrității coroborate cu cele din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, climatul de integritate instituțională se cultivă inclusiv prin respectarea regimului juridic al restricțiilor (în ierarhie, în cazul încheierii contractelor comerciale) și al limitărilor (de publicitate; de reprezentare; în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de servicii). b) Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, prin art. 16, reglementează regimul juridic al interdicțiilor fapt neacoperit de pct. 21 din proiectul Codului.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 14 sbp. 7) va avea următorul cuprins: „7) să respecte regimul juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor;”.</p>
	<p>5.</p>	<p>Punctul 26 din proiectul Codului, de completat, pe final, cu un alineat nou cu următorul conținut: „După caz, subdiviziunea securitate internă a Centrului transmite rezultatele monitorizării către Autoritatea Națională de Integritate, pentru examinarea informațiilor acumulate prin prisma competențelor legale de care dispune.” Argumentare: a) Autoritatea Națională de Integritate este responsabilă de aplicarea măsurii de control al integrității în sectorul public - controlul declarațiilor de avere și interese personale. Controlul averii și intereselor personale, controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și al limitărilor ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale (art. 25 alin. (4) lit. a), art. 30 și art. 31</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Pct. 19 va avea următorul cuprins: „19. Subdiviziunea de securitate internă a Centrului are competență de a monitoriza stilul de viață al colaboratorilor Centrului întru verificarea corespunderii lui cu dispozițiile prezentului Cod și de a transmite rezultatele monitorizării Colegiului disciplinar al Centrului pentru adoptarea deciziei de aplicare sau neaplicare a sancțiunii, în condițiile legii și Autorității Naționale de Integritate pentru examinarea informațiilor acumulate, prin prisma competențelor legale de care dispune.”</p>

		<p>din Legea nr. 82/2017). b) În domeniul asigurării controlului averii și al intereselor personale, Autoritatea Națională de Integritate efectuează controlul averii deținute de subiecții declarării, constată dacă există o diferență substanțială între veniturile realizate pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică și averea dobândită în aceeași perioadă și nejustificată și adresează instanței de judecată cereri în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate (art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 133/2016).</p>
<p>Procuratura Generală</p>	<p>6.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 3 va avea următorul cuprins: <i>„3. Respectarea normelor stabilite de prezentul Cod constituie o obligație pentru fiecare angajat cu funcții de conducere și/sau de execuție din cadrul Centrului.”</i></p> <p>Pct. 14 sbp.3) va avea următorul cuprins: <i>„3) să respingă expres orice influență necorespunzătoare și să consemneze în registrul special ținut de subdiviziunea de securitate internă încercările terților de a-l influența în exercitarea atribuțiilor de serviciu și să informeze în scris directorul în termen de 3 zile lucrătoare din momentul producerii influenței în cauză;”</i></p>
		<p>Pe marginea proiectului actului normativ remis pentru avizare menționăm că, la pct.3 din Capitolul I al Codului, conjuncția „și” trebuie să fie înlocuită cu specificarea conjuncțiilor „și/sau”, deoarece potrivit art.12 alin.(2) al Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție „în cadrul Centrului activează persoane cu funcții de demnitate publică, supuse reglementărilor Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, funcționari publici, supuși reglementărilor Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și personal contractual, care desfășoară activități auxiliare, supus reglementărilor legislației muncii”. Respectiv, pentru ca prevederile Codului de conduită să fie opozabile tuturor angajaților CNA, formula textuală corespunzătoare urmează să aibă următoarea redacție: „Respectarea normelor stabilite de prezentul Cod constituie o obligație pentru fiecare colaborator cu funcție de conducere și/sau de execuție din cadrul Centrului Național Anticorupție”. La pct.21 lit. c) din Capitolul IV al proiectului Codului de conduită este specificat că, „colaboratorul Centrului este obligat să respingă orice influență necorespunzătoare și să denunțe acest fapt subdiviziunii securității interne, în</p>

		<p>termen de 3 zile lucrătoare din momentul producerii influenței.” Considerăm justificat de a corobora pct.21 li.c) din Cod cu prevederile art. 26 lit. f) din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție, care prescrie expres faptul că, „angajatul Centrului este obligat să consemneze în registrul special ținut de subdiviziunea de securitate internă încercările terților de a-l influența în exercitarea atribuțiilor de serviciu și să informeze în scris directorul”. În consecință, sub rezerva obiecțiilor și propunerilor formulate, Procuratura Generală susține aprobarea proiectului Hotărârii Parlamentului privind aprobarea Codului de Conduită al angajatului CNA.</p>	
<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>7.</p>	<p>Astfel, cu titlul de recomandare, se propune de a substitui noțiunea de „conduită” cu cea de „etică”, deoarece aceasta este definită ca fiind știința ce se ocupă cu studiul teoretic al valorilor și condiției umane din perspectiva principiilor morale și cu rolul lor în viața socială, precum și totalitatea normelor de conduită morală corespunzătoare. Prin urmare, termenul de „conduită” este parte a câmpului lexical al termenului „etică”. Or, în punctul 19 litera a) din proiectul menționat supra, este reglementată obligația conducătorului de a promova normele „de etică și deontologie”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>A se vedea argumentele de la pct. 1 din tabel.</p>
	<p>8.</p>	<p>De asemenea, propunem uniformizarea terminologiei conform prevederilor art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 care stipulează că terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative. Astfel, se propune utilizarea în textul proiectului a noțiunii de „angajat”, cu excluderea celei de „colaborator”, uniformizarea noțiunilor cum ar fi: „angajații din subordine”, „angajații din subdiviziune”, „personalul din subdiviziune”, „disciplină”, „disciplina muncii” ș.a.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Propunerea enunțată a fost inserată în textul proiectului.</p>

9.	<p>În scopul respectării principiilor ierarhiei actelor normative și coerenței în procesul legislativ, statuate în art. 3 alin. (1) lit. f) și (4) lit. a) din Legea nr. 100/2017, se propune de corelat prevederile punctului 4 cu cele ale art. 3 din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție. În speță, potrivit legii menționate, principiul legalității și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului sunt reglementate ca două principii distincte, iar în prezentul proiect această diferențiere nu este respectată.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>1) legalitate – în exercitarea atribuțiilor ce-i revin, angajatul Centrului este obligat să respecte Constituția Republicii Moldova, actele normative și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;</p> <p>2) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului - în activitatea sa angajatul Centrului este obligat să asigure respectarea drepturilor și libertăților persoanei și să apere persoana ca valoare supremă a societății;</p>
10.	<p>La punctul 4 subpunctul 6), norma se propune a fi reformulată. Prezenta formulare „realizarea serviciului în folosul comunității față de interesul personal”, ar putea fi interpretată ambiguu, subînțeles în mod tacit existența unui interes personal, fapt interzis prin Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>„7) <i>prioritatea interesului public</i> – obligația de a considera interesul public mai presus decât interesul personal în exercitarea funcțiilor.”</p>
11.	<p>La punctul 4 subpunctul 8) cuvântul luând se propune de substituit cu cuvântul „aplicând”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>„9) <i>egalitate și nediscriminare</i> – în îndeplinirea atribuțiilor profesionale, angajatul Centrului aplică tratament egal tuturor persoanelor, aplicând aceleași măsuri pentru situații similare de încălcare a normelor de drept, în mod nediscriminatoriu, indiferent de naționalitate, rasă, religie, limbă, opinie, apartenență politică, vârstă, sex, avere, origine etnică, socială sau de orice altă natură.”</p>
12.	<p>În scopul respectării principiului de asociere a metodelor publice și secrete, statuat în art. 3 din Legea 1104/2002, precum și evitarea unor interpretări ambigue, subpunctele 9) și 11) se propune a fi reformulate. Totodată, norma subpunctului 9) se recomandă a fi completată cu textul „și Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>„10) <i>transparență</i> – rezultatul activității desfășurate de către angajatul Centrului în exercitarea funcției poartă un caracter public, în condițiile legii, cu excepția activității și informației care cad sub incidența Legii nr. 245/2008 cu privire</p>

		<p>Cu referire la punctul 7, sintagma „el refuză executarea” se propune a fi substituit cu sintagma „angajatul este obligat să refuze executarea”. Totodată, se propune menționarea termenului în decursul căruia angajatul va informa subdiviziunea de securitate internă despre primirea și refuzul de a executa „ordinele și dispozițiile ilegale”.</p>	<p>la secretul de stat și Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații;</p> <p>12) <i>confidențialitate</i> – angajatul Centrului este obligat să păstreze secretul de stat, alte secrete apărute de lege și să nu divulge informația care i-a devenit cunoscută în exercițiul funcției, inclusiv informația referitoare la viața personală, la onoare și demnitatea persoanei și să asigure prelucrarea adecvată a tuturor informațiilor sau documentelor primite în exercițiul funcției;”</p> <p>Se acceptă</p> <p>Pct. 5 sbp. 2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„2) să execute ordinele legale primite de la superiori, totodată având dreptul să refuze executarea celor care sunt vădit ilegale și să comunice imediat sau în ziua imediat următoare, în scris, și motivat subdiviziunii securitate internă. Angajatul Centrului nu poate fi sancționat pentru refuzul de a executa ordinele și dispozițiile ilegale.”</p>
<p>13.</p>	<p>Consecutiv, punctul 9 se propune a fi revizuit, deoarece conform art. 17 alin (2) din Legea nr. 1104/2002, angajații cu statut special ai Centrului Național Anticorupție poartă uniformă.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Pct. 5 sbp. 7) va avea următorul cuprins:</p> <p>„7) să poarte uniformă de serviciu atribuită cu respectarea regulilor de port-uniformă și a semnelor distinctive, stabilite de directorul Centrului sau să se prezinte la serviciu într-o ținută vestimentară decentă.”</p>	
<p>15.</p>	<p>Cu referire la punctul 12, după cuvântul „informațiilor” se propune de completat cu sintagma „în adresa”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Pct. 7 va avea următorul cuprins:</p> <p>„7. Comunicarea cu mass-media este asigurată de subdiviziunea structurală de informare și comunicare cu mass-media sau de către persoana desemnată cu acest drept. În cazul comunicării cu reprezentanții mass-media, care solicită date,</p>	

		<p>informații sau opinii despre activitatea de serviciu, angajatul Centrului este obligat să redirecționeze solicitarea către subdiviziunea structurală de informare și comunicare cu mass-media, cu informarea imediată a acestei subdiviziuni.”</p>
<p>16.</p>	<p>Succesiv, la punctul 13, cuvântul „desfășurării” se propune de substituit cu cuvântul „exercitării”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 5 sbp. 12) și 13) vor avea următorul cuprins: „12. să asigure ocrotirea bunurilor Centrului și să prevină producerea oricărui prejudiciu; să folosească bunurile aflate în proprietatea și/sau 13. posesia Centrului numai în scopul exercitării atribuțiilor de serviciu, cu respectarea modului de utilizare, păstrare și transmitere a acestora. Automobilul de serviciu poate fi folosit doar de către persoanele autorizate și doar în interes de serviciu.”</p>
<p>17.</p>	<p>Cu privire la punctul 18 subpunctul a) principiul de „loialitate” se propune de exclus, deoarece este utilizat incorect și contravine definiții indicate în punctul 4.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 11 sbp. 1) va avea următorul cuprins: „1) să stabilească relații bazate pe responsabilitate, respect, egalitate în drepturi, colaborare și sprijin profesional.”</p>
<p>18.</p>	<p>În continuare, la punctul 20 litera c) se propune substituirea textului „pe criteriul de rasă, naționalitate, vârstă, limbă, religie, opinie, apartenență politică, avere, sex, origine etnică sau socială” cu textul „respectând prevederile Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității”. În acest context, art. 1 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, sunt enumerate mai multe forme și criterii de discriminare. Astfel, lipsa unei liste exhaustive, realizată prin sintagma „sau orice alt criteriu similar” generează rezerve legislative.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Pct. 12 sbp. 3) va avea următorul cuprins: „3) să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, în cazul în care propune sau aprobă promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții, excluzând orice formă de favoritism sau discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, vârstă, limbă, religie, opinie, apartenență politică, avere, sex, origine etnică sau socială sau orice criteriu similar.”</p>

19.	<p>Punctul 21 litera e) se propune a fi revizuit, prin excluderea „soluționate în termen de o lună din momentul începerii activității”, care contravine prevederilor art. 16 din Legea nr. 1104/2002.</p> <p>În scopul evitării unor interpretări echivoce, se propune ajustarea punctului 21 subpunctului h) cu prevederile punctului 7 din Regulamentul cu privire la regimul juridic al cadourilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 116/2020.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În partea ce ține de pct. 21 lit. e) menționăm că termenul de soluționare a stării de incompatibilitate este reglementat de art. 12 alin. (2) lit. a) din Legea integrității nr. 82/2017. Potrivit acestui articol, persoana care se află într-o stare de incompatibilitate trebuie să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul <u>începerii mandatului</u>, a raporturilor de muncă sau de serviciu ori, în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul dat nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații.</p> <p>Cu referire la ajustarea pct. 21 lit. h) la prevederile pct. 7 din Regulamentul cu privire la regimul juridic al cadourilor aprobat prin HG nr. 116/2020, menționăm că acest lucru este de prisos, or reglementările referitoare la regimul juridic al cadourilor se aplică în toate cazurile în care un agent public beneficiază de un cadou admisibil sau inadmisibil. Aceste prevederi sunt reflectate și în art. 16 alin. (1) din Legea integrității nr. 82/2017.</p> <p>Pct. 14 sbp. 8) va avea următorul cuprins: <i>„8) să respecte regimul juridic al cadourilor în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 116/2020 privind regimul juridic al cadourilor.”</i></p>
20.	<p>Consecutiv, la punctul 22, norma urmează a fi reformulată deoarece „bunacredință” la depunerea avertizării, nu constituie un drept, dar o obligație.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 15 va avea următorul cuprins: <i>„15. Angajatul Centrului este în drept să depună o avertizare de integritate, în condițiile Legii nr.122/2018 privind avertizorii de integritate.”</i></p>

	21.	În final, la punctul 6 al notei informative la proiectul menționat este necesar a fi indicată lista actelor normative care urmează a fi modificate sau abrogate	Nota informativă a fost completată. Se acceptă
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	22.	Lipsă de obiecții și/sau propuneri.	
Obiecțiile și propunerile formulate în temeiul art. 32 alin. (7) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative			
Autoritatea Națională de Integritate	23.	<p>Normele conținute în întreg proiectul Codului, operează cu termenul de angajat al Centrului Național Anticorupție (în continuare - CNA). Concomitent, din pct. 1 al proiectului actului citat, se deduce că norme de conduită profesională se aplică doar funcționarilor publici cu statut special din cadrul CNA.</p> <p>Potrivit art. 12 (Angajații Centrului) alin. (2) din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, în cadrul CNA mai activează persoane cu funcții de demnitate publică, supuse reglementărilor Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, cu excepțiile prevăzute de lege, funcționari publici, supuși reglementărilor Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și personal contractual, care desfășoară activități auxiliare, supus reglementărilor legislației muncii.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 1 va avea următorul cuprins: „1. Codul deontologic al angajatului Centrului Național Anticorupție (în continuare - Cod) reprezintă un ansamblu de norme de conduită profesională ale angajatului din cadrul Centrului Național Anticorupție (în continuare - Centru).”</p>
	24.	Pct. 6) din proiectul Codului, este dublat ca numerotare, totodată, normele din pct. 6) (primul) instituie reglementări deficitare, or, o situație de incompatibilitate în sensul prevederilor art. 16 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, constă în deținerea/exercitarea simultană, pe lângă funcția publică sau de demnitate publică a o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis de lege. La caz, norma	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 14 sbp. 6) va avea următorul cuprins: „6) să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii activității în cadrul Centrului, în condițiile legii.”</p>

		propusă sugerează că ar exista o incompatibilitate de pînă la obținerea calității de angajat al CNA, la etapa cînd persoana abia aspiră la funcția respectivă, ceea ce, în fapt, contravine dispozițiilor generale privind incompatibilitățile. Totodată, norma se contrazice pe sine însăși, or, pe deoparte se instituie obligația de a soluționa incompatibilitățile pînă la încadrarea în funcție, iar pe de altă parte – în termen de o lună din momentul începerii activității în cadrul CNA.	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	25.	Lipsă de propuneri și/sau obiecții.	
Ministerul Afacerilor Interne	26.	Lipsă de propuneri și/sau obiecții.	
Procuratura Generală	27.	Lipsă de propuneri și/sau obiecții.	
Sinteza obiecțiilor și propunerilor formulate în Raportul de expertiză anticorupție nr. ELP22/7855 din 4 aprilie 2022			
Centrul Național Anticorupție	28.	<p>Codul deontologic al angajatului Centrului Național Anticorupție (în continuare - Cod) reprezintă un ansamblu de norme de conduită profesională ale funcționarului public cu statut special din cadrul Centrului Național Anticorupție (în continuare - Centru).</p> <p>Obiecții:</p> <p>Textul normei citate supra este formulat ambiguu în contextul determinării categoriei de angajați cărora li se vor aplica normele de conduită. Potrivit art.12 alin.(2) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, termenul de angajat al Centrului se utilizează pentru tot efectivul entității, funcționari publici cu statut special, persoane cu funcții de demnitate publică, funcționari publici și personal contractual. Totodată, la art.12 alin.(1) din Legea prenotată se menționează expres că „Colaborator ai Centrului este persoana angajată în funcție prin concurs în cadrul acestuia, investită cu drepturi și</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 1 va avea următorul cuprins: „1.Codul deontologic al angajatului Centrului Național Anticorupție (în continuare - Cod) reprezintă un ansamblu de norme de conduită profesională ale angajatului din cadrul Centrului Național Anticorupție (în continuare - Centru).”</p>

		<p>obligatii pentru exercitarea atributiilor Centrului, careia i se acordă grad special, în modul stabilit de prezenta lege.</p> <p>Colaboratorul Centrului este funcționar public cu statut special, în scopul evitării incertitudinii în aplicarea prevederilor proiectului, se identifică necesitatea de ajustare a textului proiectului în corespundere cu prevederile Legii nr.1104/2021.</p> <p>Dat fiind că termenul „angajat”, în virtutea Legii nr.1104/2002, are un înțeles mai larg, pe când noțiunea de „colaborator” este destinată expres pentru identificarea funcționarilor publici cu statut special, și fiind conștient de art.15 alin.(1) lit.b) din Legea menționată stabilește necesitatea aprobării Codului de conduită pentru angajații Centrului, se relevă necesitatea revizuirii normei proiectului prin prisma terminologiei utilizate de cadrul normativ în vigoare.</p> <p>Notificăm că, Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la art.3 alin.(4) stabilește că „Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reieșind din cele relatate supra, se special din cadrul” cu sintagma „ale recomandă substituirea sintagmei „ale funcționarului public cu stat angajaților”.</p> <p>pct.5 subpct.3)</p> <p>3) să dea dovadă de un comportament profesionist, pentru a obține și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea instituțională și să nu răspundă provocărilor sau insultelor adresate în adresa sa în exercitarea atribuțiilor de serviciu:</p> <p>Obiectii:</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Pct.5 se completează cu sbp. 17 cu următorul cuprins:</p> <p>„17) să anunțe subdiviziunea de securitate internă, precum și organele competente, în cazul în care acesta a fost insultat în exercitarea atribuțiilor de serviciu.”</p>
--	--	---	---

	<p>În acest caz, se propune excluderea textului „și să nu răspundă provocărilor sau insultelor adresate în adresa sa în exercitarea atribuțiilor de serviciu”, întrucât insultele și provocările adresate unui colaborator al organelor de ocrotire al normelor de drept reprezintă latura obiectivă a faptei ilicite prevăzute la art.353 Ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, opunerea de rezistență din Codul contravențional, considerăm necesar de precizat modul de reacționare al colaboratorului Centrului, în sensul reglementării acțiunilor ce urmează a fi interpretate în cazul survenirii situației de fapt.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Prin urmare, se recomandă excluderea textului menționat supra, cu includerea unui nou subpunct cu următorul text: „17) să anunțe subdiviziunea de securitate internă, precum și organele competente, în cazul apariției provocărilor sau insultelor adresate colaboratorului în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu menținerea unui comportament profesionist și imparțial”</p>	
<p>30.</p>	<p>pct.4 subpct. 4)</p> <p>4) independență - în activitatea sa, angajatul Centrului este liber de orice influențe, îndrumări de ordin politic, economic sau de altă natură care i-ar putea afecta imparțialitatea sau ar genera un conflict de interese și ar periclita încrederea în independența sa.</p> <p>5) integritate - angajatul Centrului trebuie să aibă un comportament care să asigure onestitatea și integritatea acestuia în activitatea desfășurată;</p> <p>Obiectii:</p> <p>Cuvântul „îndrumări” nu este folosit corespunzător limbajului utilizat de Legea integrității nr.82/2017, unde la</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 4 sbp. 4) și 5) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„4) <i>independență</i> – în activitatea sa, angajatul Centrului este liber de orice influențe, presiuni de ordin politic, economic sau de altă natură care i-ar putea afecta imparțialitatea sau ar genera un conflict de interese și ar periclita încrederea în independența sa.</p> <p>5) <i>integritate profesională</i> – angajatul Centrului trebuie să își desfășoare activitatea profesională în mod etic, liber de orice influență necorespunzătoare și manifestări de corupție, cu respectarea interesului</p>

	<p>art.3 este prezentată noțiunea de „influență necorespunzătoare” care reprezintă imixtiune în activitatea profesională a agentului public, manifestată prin presiuni, amenințări sau rugăminți, în vederea determinării acestuia să își desfășoare activitatea profesională într-un mod anumit. Respectiv, concluzionăm că îndrumarea de ordin politic, economic sau de altă natură reprezintă un act de imixtiune în activitatea profesională a angajatului Centrului, iar termenul indicat pentru determinarea acestor acțiuni necesită a fi corelat cu limbajul utilizat de actul normativ de nivel superior, potrivit prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Suplimentar, în sensul sporirii clarității normei prevăzute la pct.4 subpct.5) ce explică noțiunea de „integritate” se propune substituirea definiției indicate în proiect cu textul stabilit pentru noțiunea de „integritate profesională” din Legea integrității nr.82/2017.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Prin urmare, la pct.4 subpct.4) se recomandă substituirea cuvântului „îndrumări” cu cuvântul „presiuni”, iar pentru explicația termenului „integritate” se propune următoarea formulare: „angajatul Centrului are obligația să își desfășoare activitatea profesională în mod etic, liber de influență necorespunzătoare și manifestări de corupție, cu respectarea interesului public, a supremației Constituției Republicii Moldova și a legii.”</p>	<p>public, a supremației Constituției Republicii Moldova și a legii;”</p>
<p>31.</p>	<p>pct.5 subpct.4), subpct.14) 5. în exercitarea atribuțiilor de serviciu, angajatul Centrului este obligat: 4) să nu folosească poziția sa în interese particulare și să nu condiționeze recompense pentru activitatea exercitată; [...]</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 5 sbp. 4) și 14) vor avea următorul cuprins: „4) să nu folosească poziția sa în interese personale și să nu condiționeze recompense pentru activitatea exercitată; 14) să informeze, în formă scrisă, în termen de 3 zile, directorul Centrului despre existența unui</p>

	<p>14) să informeze conducătorul ierarhic superior despre existența unui conflict de interese privind exercitarea atribuțiilor de serviciu, în condițiile legii;</p> <p>Obiecții:</p> <p>În scopul integrării organice a proiectului în cadrul normativ în vigoare, precum și respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 ce stabilește rigorile în elaborarea actului normativ, la art.54 alin.(1) lit.c) se statuează că „terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative Astfel, potrivit cadrului normativ de nivel superior, Legea integrității nr.82/2017 operează cu sintagma „interese personale”. Suplimentar, textul prevăzut la subpct.14) contrazice prevederea stabilită la art.14 alin.(2) lit.a) din Legea integrității, care menționează despre obligativitatea agentului public, în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese, să declare în scris, în termen de 3 zile, conducătorul entității publice despre conflictul de interese real apărut în cadrul activității sale profesionale.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Prin urmare, se recomandă următoarele modificări: - la subpct.4) de substituit cuvântul „particular” cu lexemul „personale”; - la subpct.14) se propune următoarea formulare „să informeze în scris, în termen de 3 zile, conducătorul Centrului, despre existența unui conflict de interese privind exercitarea atribuțiilor de serviciu, în condițiile legii;</p> <p>pct.12 subpct.3)</p> <p>12. în relațiile cu angajații din subordine, conducătorul subdiviziunii este obligat:</p> <p>3) să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, în cazul în care propune sau aprobă promovări,</p>	<p>conflict de interese privind exercitarea atribuțiilor de serviciu, în condițiile legii;</p>
32.	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 12 sbp. 3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„3) să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, în cazul în care propune sau aprobă promovări, transferuri, numiri</p>	

	<p>transferuri, numiri sau eliberări din funcții, excluzând orice formă de favoritism sau discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, vârstă, limbă, religie, opinie, apartenență politică, avere, sex, origine etnică sau socială sau orice criteriu similar;</p> <p>Obiecții:</p> <p>În corespundere cu norma prevăzută la art.16 alin. (21) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție „Angajatului Centrului îi este interzis: [...] c) să fie membru al unui partid politic sau să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea acestuia, să acorde sprijin logistic candidaților la funcții de demnitate publică”. Respectiv obligația conducătorului subdiviziunii de a exclude orice formă de favoritism sau discriminare pe criterii de apartenență politică este contradictorie cu statutul de angajat al Centrului.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Prin urmare se recomandă excluderea sintagmei „apartenență politică” din textul pct.12 subpct.3) din proiect.</p>	<p>sau eliberări din funcții, excluzând orice formă de favoritism sau discriminare pe criterii de rasă, origine națională, vârstă, limbă, religie, opinie, avere, sex, gen, stare de sănătate, origine etnică sau socială sau orice alt criteriu similar.”</p>
<p>33.</p>	<p>pct.14 subpct.3)</p> <p>14. în vederea respectării măsurilor de asigurare a integrității profesionale și instituționale, angajatul Centrului este obligat: [...] 3) să respingă expres orice influență necorespunzătoare și să confirmeze în registrul special ținut de subdiviziunea de securitate internă încercările terților de al influența în exercitarea atribuțiilor de serviciu și să informeze în scris directorul în termen de zile lucrătoare din momentul producerii influenței în cauză;</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma expusă supra urmează a fi completată cu procesele ce urmează a fi realizate de către angajatul Centrului supus influenței necorespunzătoare, conform rigorilor stabilite de</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 14 sbp. 3) va avea următorul cuprins: „3) să respingă expres orice influență necorespunzătoare și în termen de 3 zile lucrătoare din momentul producerii influenței să depună un denunț la Serviciul de Informații și Securitate;”</p>

	<p>Legea integrității nr.82/2017, unde la art.17 se prevede că agentul public supus influenței necorespunzătoare este obligat să depună un denunț, pentru agenții publici din cadrul Centrului Național Anticorupție denunțul se depune la Serviciul de Informații și Securitate, în cazul în care sursa influenței necorespunzătoare este conducătorul entității publice sau dacă, după ce a depus un denunț în modul prevăzut la art.17 lit.c), conducătorul nu-și onorează obligațiile prevăzute la art.17 alin.(2) lit.d) și e) din Legea integrității nr.82/2017.</p> <p>Recomandări:</p> <p>În consecință, se recomandă completarea normei cu privire la obligația de denunțare corespunzător prevederilor art.17 din Legea integrității nr.82/2017.</p>	
<p>34.</p>	<p>Obiecții:</p> <p>În vederea îmbunătățirii textului proiectului se propun următoarele modificări:</p> <p>pct.4 subpct.6) - de substituit textul „exercitarea sarcinilor funcționale” cu sintagma „exercitarea atribuțiilor de serviciu”, potrivit limbajului utilizat în Legea nr.1104/2002;</p> <p>pct.4 subpct.12) - definiția indicată termenului „disponibilitate” este confuz, în măsura în care se menționează despre obligativitatea colaboratorului Centrului de a interveni în orice situație în care ia cunoștință de atingerea adusă vreuncea din valorile apărute de lege, indiferent de capacitatea acestuia de a percepe situația, ceea ce pune la îndoială modalitatea de intervenție a angajatului în cazul în care acesta nu percepe situația de fapt/impactul/atingerea adusă vreuncea dintre valorile ocrotite de lege. În acest caz, se recomandă formularea inițială propusă pentru principiul „disponibilitate”, după cum urmează:</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Pct. 4 sbp. 6) va avea următorul cuprins: <i>„professionalism – angajatul Centrului trebuie să aplice corect, conștiincios, competent, eficient și responsabil cunoștințele teoretice și deprinderile practice în exercitarea atribuțiilor de serviciu, să își perfecționeze continuu cunoștințele și abilitățile profesionale.”</i></p> <p>Pct. 4 sbp. 12) va avea următorul cuprins: <i>„12)disponibilitate – angajatul Centrului este obligat să intervină în orice situație în care ia cunoștință de atingerea adusă drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor ori statului sau vreuncea din valorile apărute de lege, indiferent de momentul constatării acesteia.”</i></p> <p>Pct. 4 sbp. 13) va avea următorul cuprins:</p>

	<p>„colaboratorul Centrului este obligat să intervină oricând, în timpul sau în afara serviciului, în cazul în care a luat cunoștință despre existența unei situații care aduce atingere drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor sau intereselor statului”.</p> <p>pct.4 subpct.13) - definiția stabilită pentru termenul „loialitate” este formulat ambiguu, nefiind clară prezența textului „precum și interesele legitime ale cetățenilor” care nu se încadrează în conținutul logic al explicației. Astfel, se recomandă excluderea textului indicat supra.</p> <p>pct.12 subpct.6) - se propune completarea normei cu lexemul „administrative” după cuvântul „actele”.</p> <p>pct.14 subpct.2) - după cuvintele „cazurile de favoritism” se propune completarea cu textul „admise de colegii sau conducătorii din cadrul Centrului”, în vederea suplinirii nivelului de înțelegere a normei.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă revizuirea textului proiectului potrivit propunerilor de modificare enunțate supra.</p>	<p>„13) <i>loialitate</i> – obligația de a-și exercita atribuțiile de serviciu în cadrul Centrului cu bună-credință și de a se abține de la orice act care poate prejudicia imaginea, prestigiul sau interesele legale ale Centrului.”</p> <p>Pct. 12 sbp. 6) va avea următorul cuprins:</p> <p>„6) să asigure aducerea la cunoștință și aplicarea de către angajații din subdiviziune a prevederilor actelor administrative aprobate în cadrul Centrului;”</p> <p>Pct. 14 sbp. 2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„2) să nu admită acte de favoritism ale colegilor sau conducătorilor din cadrul Centrului în activitatea profesională și să denunțe subdiviziunii securității interne toate cazurile de favoritism;”</p>
--	---	---

Ministru

Sergiu LITVINENCO